

GAZETA TRANSILVANIEI

Onor. Biblioteca Universității
SIBIU

PROPRIETARĂ ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitetului de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” T. 1102.
Pagini 4-6-8 Ler 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTATE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA GAZETEI TRANSILVANIEI

B-dul REGELE FERDINAND I, Nr. 1513
Abonamentul anual lei 300
Anunțuri și reclame după tarife

Nr. 42 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Sâmbătă 5 Iunie 1943

Anul 106

Ție, ostaș necunoscut...

de V. Branisce

S'au împlinit douăzeci de ani de când Regele Intregitor de hotare, Ferdinand I, aplecându-se deasupra sicriului cu osemintele unui ostaș căzut pentru dobândirea neamului, a rostit regeștile cuvinte: „Ție, ostaș necunoscut, Regele României îți aduce coroană de lauri. Astăzi toată suflarea românească își îndreaptă, în acest moment, privirile către tine, care ai încheștat cu sângele tău România Mare. Înaintea locașului tău se închină, azi, Țara întreagă. Tu ești al Neamului întreg.

Din clipa aceea de consacrare, osemintele trude ale acelui ostaș necunoscut au devenit simbolul nepletor al jertfei celei mai curate, pe care neamul nostru a fost mereu chemat să o aducă pe altarul însângerat al sale patrii. Din clipa aceea, mormântul ostașului căzut pentru țară — ostaș pe care zadarnic l-au mai așteptat ai săi la porțiță cu mâna streșină la ochi — s'a prefăcut în altar de închinare al neamului întreg.

Deasupra lepedel pe care, în clipa supremei recunoștințe, neamul a săpat în slove de aur cuvinte ce n'ar fi trebuit să se ștergă niciodată: „Pe visele lui odihnește pământul României întregite”, astăzi, troienele de flori sunt stropite de lacrimile altor mame și ale altor copii, înleștați într-o dureroasă dăruire pentru „visul” destrămat de mâni haine.

S'au dus într-o lume mai bună Ferdinand Intregitorul și marea noastră Regină Maria, ctitorii țării întregite. S'au năruit din temelii hotarele plătite prin jertfa sângelui. S'a destrămat și pânza subțire de borangic, țesută din lacrimile de recunoștință ale Transilvaniei, ce și-a tors din căierul vremii firul plâpând de mătăasă pentru cămașa de nuntă. Strale cernite au înlocuit podoaba de mureasă. Numai dorul nostru a rămas neclintit. Numai hotărârea noastră ne îndeamnă cu aceeași dărzenie neștrămutată să nu ne îndepărtăm nicio clipă din drumul croit de înaintași.

Credința pentru care a căzut ostașul necunoscut și toți tovarășii săi de luptă, credința pentru care au gemut sute de ani temnițele Transilvaniei trălește întreagă în sufletele noastre. Fiii celor jertfiți în războiul Intregirii sunt luptătorii de astăzi.

Același destin, care acum un sfert de secol și mai bine a sfîșit pământul Țării Bârsei cu trupurile mândrilor flăcăi tecuceni, rămași de strajă la porțile Brașovului, a presărat drumurile desorbitii din răsărit cu mormintele feciorilor chipeshi de pe văile Crișurilor, Someșului și ale Izel.

Uniți prin suferințele trecutului, prin limbă, credință și destin, suntem legați cu toții pe vecie prin firele de nedistrus ale sacrificiului. Pentru această jertfă rodnică îți aducem prinusul cald al sufletului nostru, ție, ostaș necunoscut al Țării mele.

Ce atâta bocet?!

de
ION COLAN

Nu știu, e o întrebare la care trebuie să răspundem explicativ, sau durerea strânge pumni și scapără trăsnete în zările prea mult închise în noi.

Purtăm un doliu fără să fi înmormântat pe nimeni.

Auzi, frate? N'am înmormântat pe nimeni!

Dăm satisfacții dușmanului prin tânguirea noastră scrisă sau spusă, lăsându-i iluzia că numai atâta mai putem face: să plângem.

Să ne fie destul!

Nu de sălcii plângătoare pe margini de ape liniștite are nevoie neamul acum, ci de stejari înfipti adânc în inimă de țară, capabili să reziste furtunilor.

Să-și stăpânească fiecare ja-lea; noi aici, ceilalți acolo unde sunt. Din bocet muieresc nu se ard cărămizile pentru țara pe care o vrem. Mările de le-am umplea cu lacrimi, lacrimile tot n'ar putea muta pietrele de hotar acolo unde le vrem. Pentru asta ne trebuie altceva.

Vorbim mereu de un vis, împlinit odată, iar astăzi frânt de mijloc pe spinarea unui deal intrat în istorie.

I-am spus vis național.

Ne rectificăm: astăzi nu mai visăm, nu ne mai este permis s'o facem. Și nu pentru că ne-ar împie-

deca cineva, ci pentru că nu e vreme de somn, mai cu seamă cu ochii deschiși.

Când ți-a ars casa ești un ticălos dacă nu lupți să-ți faci alta, pentru tine și pentru ai tăi. Fluierând a pagubă sau jeluindu-te vecinilor o vieață întreagă, să nu-ți închipui că vecinii, ori cât ar fi de săritori, se vor împulzi să te ajute. Apostolul Petru s'ar fi dus la fund de n'ar fi ascultat sfatul Mântuitorului: Dă, Petre, din mâni!

Și era Petru!

Și era Mântuitorul!

Deci: Dă, Române, din mâni!

Că am văzut noi cam ce preț are mâna de ajutor a celor ce te-au îndrăgii foarte; când a fost la adică, tot singuri am rămas. Astăzi, sentimental vorbind, putem afla tuturor îndrăgostiților de noi de altădată tot felul de justificări. Platonic, le acceptăm fără să pretindem nimănui mărturie subțire de jurământ. Și nici nu punem la îndoială sinceritatea sentimentelor ce ne-au purtat.

Cu atâta, însă, tot n'am făcut nimic, căci nimeni nu se prăpădește cu firea după creștinul ajuns în nenorocire.

Cu jalba n'proșap am mai umblat noi pe la curți împărătești și vorbe dulci ni s'au mai spus, ca ibovnicilor de care vrei să te scapi.

Iancului au vrut să-i spânzure decorație pe piept, procedeu modern al unei civilizații ce nu te mai lăsa să frângi dreptatea unui neam pe roata inchișitorială a unui veac, ca acela, sălbatic în diplomație.

Aceeași planetă, scoasă din cutia altui flășnetar.

În codul penal al sovietelor nu există niciun paragraf care să prevadă pedeapsa cu moartea. Prevederea de struț a viclenilor legiuitori au ascuns-o subțire firma „pedeapsa capitală”, pe care au aplicat-o, cu și fără judecată, la câteva milioane de „burjui”, convinși că li s'a făcut o deosebită plăcere că au suportat „pedeapsa capitală” iar nu „pedeapsa cu moartea” de origine capitalistă.

În codul politic al manierelor elegante, încălcărilor de pământ din trupul țării li se spune acum „drept milenar”, „zonă de siguranță împotriva eventualelor atacuri” sau „zonă de influență”.

Anumite hărți vor deveni odată o raritate.

Cu atât mai repede, cu cât vom pune capăt bocetelor, înlocuindu-le cu hotărârea fără apel, de-a trece copiilor noștri o hartă, — în ceea ce ne privește măcar, — cu titlul: „Curiozitățile cartografice ale unui veac”.

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Floarea sufletului

E atâta floare-afară,
Vraje, cântec și lumină,
Că întreagă lumea asta
Mi se pare o grădină.

Iară sufletul, sârmanul,
Fluturaș plâpând îmi pare
Ce se sbuciumă, se pierde
Prin grădina asta mare.

Mii de flori frumoase-l cheamă,
Ii deschide sânul firea,
Însă floarea care-o cată
Nu n'florește nicădea.

Ecat. Pitiș

BRAȘOVUL DE ALTĂDATĂ

Maialurile de odinioară

— Cultivarea cântecului românesc. —

de Ion Gherghel

IV. *)

Urmând tradiției moștenite de la Școlile Centrale din Brașov, absolvenții acestor instituții de cultură se gândiră și la organizarea unui ansamblu coral, fiindcă s'a constatat, chiar din primii

*) În foiletonul nostru precedent s'a strecurat o greșeală. În loc de „În al treilea deceniu al veacului nostru Romana își face intrarea triumfală” se va citi „În al patrulea deceniu” etc.

ani ai maialului, că toate merg strună la „comandă”, înafară de cântece.

Rezolvarea mulțumitoare a acestei probleme, a pregătirii ansamblului coral nu a fost ușoară. Era mult mai comod să vii de-a-dreptul la masa întinsă, să glumești și să-i dai drumul vocii după inspirația momentului. Văzându-se din primele manifestări în public, că acest compartiment este defectuos, cei încredințați cu conducerea muzicală s'au

Acrobași și scamatori

de Ion Bozdog

Citeam zilele trecute un articol din „Magyar Nemzet“ care se ocupă de noua organizare a Europei Centrale pe baze federative, și gândul m'a furat și pe neștiute m'au năvălit câteva crâmpie de amintiri ciudate din copilărie și din vieța petrecută la Târgu-Mureș.

Nu-mi pot da seama ce mi-a evocat figura unor bărbați svelți, îmbrăcați în costume strânse pe corp ca elasticul, defilând pe străzi, unul cu batista în gură și în pas alergător, altul în pași grăbiți potrivitându-și în frunte ascuțitul unei sulite, peste care înfigea a doua și a treia, ca apoi... să revadă o frânghie întinsă de vârful alor doi stâlpi și pe ea defilând, în aplauzele mulțimii, pe cel cu sulitele în frunte. Era o scenă din copilărie, care s'a completat imediat cu minunățiile vestitului Stroschneider, cel care uimise lumea Tg.-Mureșului cu nădrăvăniile echilibrice pe o frânghie întinsă între Căminul de ucenici „Avram Iancu“ și Primărie, la o înălțime amețitoare...

M'am revăzut apoi în sala mare a Palatului Cultural, unde un oarecare King scotea fel și fel de minunății din pălăriile bărbaților, din poșetele femeilor și te făcea hoț și milionar cu o simplă atingere a baghetei lui.

Mari meșteri și unii și alții, dar lumea le-a descoperit pe încetul secretul, rămânând pentru alte valuri de curioși fenomene, iar pentru cei obișnuiți cu ei: simple amintiri... Asociații de idei bizare sau e ceva și logic în ele?

Și am continuat cu cititul articolului, din care extrag și pentru Dv. câteva pasagii, — fără niciun comentariu.

„Având în vedere populația amestecată din Europa Centrală și hotarele sale etnografice nedefinite, de multă vreme anumite forme ale federației erau considerate în lumea întreagă ca o soluție ideală. Principiul în sine, care nu este altceva decât colaborarea micilor state și prin aceasta crearea unui fel de echilibru de forțe față de marile puteri, nu poate fi decât aprobat. Proiectul pe care-l sugerează însă în privința aceasta d-l E. Beneș, ale cărui păreri sunt cerute și apreciate în cercurile anglo-americane, evidențiază prea mult ideea panslavă în detrimentul celorlalte state neslave din Europa Centrală. Acest plan ar fi în contradicție cu vederile politice britanice, care în toate timpurile s'a străduit ca să contrabalanseze forța militară a puterilor de pe continent. Așa trebuie să fie asta și acum dacă aliații vor termina victorios războiul. Interesele Angliei impun ca pe continent să nu se creeze un dezechilibru de forțe“.

Deși, — continuă articolul — „cuvântul lui Beneș este ascultat la Washington și Londra, fiind oaspele Casei Albe și primit fiind de Roosevelt și având consfătuiri cu Sumner Welles, trebuie să se constate că păreriile lui nu servesc decât interesele unui singur grup al populației Europei Centrale și

Benjamin Franklin a prevenit poporul american de primejdia jidovească în anul 1787

Benjamin Franklin, cunoscutul om de știință, inventatorul paratrăsnetului, s'a evidențiat în mod deosebit ca luptător în slujba independenței Americii de Nord. Franklin a ținut la 1787, cu prilejul Adunării Constituante din U. S. A. un discurs în care a spus următoarele:

Nu există nicio primejdie mai mare ca Evreii. — În toate țările în care s'au stabilit în număr mai mare, au lucrat din rășputeri la scăderea nivelului moral, intelectual și economic al acestor țări. Dacă lumea civilizată de astăzi le va da lor Palestina, Evreii vor găsi imediat un motiv presant ca să nu se întorcă în această țară. Pentru ce? Pentru că Evreii sunt vampiri și vampirii nu trăiesc mâncând vampiri. Ei nu pot să trăiască numai prin ei. Ei trebuie să trăiască pe seama creștinilor sau altor popoare, care nu aparțin rasei lor

semite. Dacă neamul lui Israel nu este exclus din Statele-Unite, în această constituție, ei se vor revărsa în această țară, în mai puțin de 200 ani, în așa număr considerabil, încât ne vor domina și ne vor distruge, vor schimba forma noastră de guvernământ, pentru care ne-am vărsat sângele nostru și ne-am jertfit vieța noastră și avutul nostru. Dacă nu excludeți pe Evreii din U. S. A., în mai puțin de 200 de ani urmașii noștri vor ajunge să lucreze câmpiile pentru a întreține pe Evreii, în timp ce aceștia se vor afla la comptoire și își vor freca încântați mâinile.

Dar profeția lui Benjamin Franklin a fost vocea celui ce strigă în pustiu. — Astăzi cuvintele profetice ale lui Franklin sunt o crâncenă realitate.

**Române, în tăcerea sfântă
Tu oțelește-te 'n puteri;
Să câștigăm prin luptă astăzi
Tot ce-am pierdut prin vorbe ieri**

**DABOJUL
LUI ION
BORVIZ**

Ori te poartă cum ți-e vorba,
ori vorbește cum ți-e portul.

Cui îi place, poate mânca
paprica cât o vrea și gulaș până
s'o ghițui. Treaba lui! Pe urmă,
dacă paprica i-o da îndemn, n'are
decât să-i tragă și-un ciardaș, ca
să se domolească. Și asta pentru
simplul motiv că n'avem echiva-
lentul lor în românește.

O ciudățenie însă nu pri-
cepem: de ce Bucureștenii țin ne-
apărat să bea numai decât BORVIZ,
iar nu apă minerală.

Mai mare rușinea, când vezi
firme dăhulate în capitală, reco-
mandând consumatorilor Borviz
de Zizin, Borviz de Slănic,
Borviz de Buziaș, în timp ce Tran-

silvăneanul, care a trăit tot cu
borvizul la cap, dela Unire încoace
nu bea decât apă minerală; și o
face demonstrativ, ca să dove-
dească neisprăviților, că e apă mi-
nerală iar nu apă pentru vin,
borviz adică, așa cum a fost
botezată de un neam dela oare e
bine să nu luăm decât ce ne aparține.

Pentru Bucureșteni ne per-
mitem să traducem cuvântul;

Bor = vin.

Viz = apă.

După această lămurire, poate
vor dispărea etichetele de Borviz
de pe sticlele cu apă minerală,
iar firmele vor lua o înfățișare
mai puțin iritantă pentru durerile
noastre de acum.

Ion

tocmai din acest motiv nu pot fi
considerate ca bază unică a ori-
cărei orânduiri noi“.

Discuțiile în forma lor de azi
nu-i convin scriitorului articolului,
căci s'a mai ocupat cu chestiunea
Federației europene și Bajcsy Zsil-
linski E. în cartea „Europa de mâne
și viitorul nostru“, în care se pre-
conizează că: singurul popor capa-
bil de a menține echilibrul între
puterile noii Europe este neamul
său, ca unul care, neavând afini-

tăți naționale nici cu Slavii nici
cu celelalte popoare balcanice, este
desinteresat și obiectiv. Se mai a-
daugă la aceasta apoi și deosebi-
tele calități rasiale, politice, răz-
boinice ale poporului său, cum și
cea mai aleasă pregătire diploma-
tică între toate popoarele din Sud-
Estul european, care-l indică de
indrumător și echilibrat al situației.

Terminând lectura, gândul mi
se apleca asupra zecilor de mii
de morminte de prin stepile Ru-

„Gazeta Transilvaniei“ acum 98 ani

Inimă românească

București, 5 Sept. Cu mare bucu-
rie citii atât în Vestitorul unguresc dela
Cluj, cât și în cel german dela Sibiu
un articol subscris în numele a mai
multor Unguri și Germani ce se află aici
în România și cuprinzător pentru mul-
țumită și recunoștință pentru mul-
tele faceri de bine, cu care D. marele
clucer, cavaler a feliuri de ordine tur-
cești și muscălești și v. inspector a ca-
rantinelor dela linia Dunării, Dumnealui
boierul Dimitrie Toplțeanul a îndato-
rat în deosebite timpuri, iar anumit în
răstimpurile de foamete și ciumă ce au
predominat la noi, pe mai mulți din
aceste două nații străine aci în pă-
mântul nostru.

Nr. 75. 17 Sept. 1845. pg. 298.

**Statistica nobilimei în Monarhia
austriacă**

Numărul nobilimei și raportul a-
celeiași către ceilalți locuitori în pro-
vinciile austriace conscrise sau eredi-
tate se poate ști sigur; nu așa în Un-
garia și în Transilvania, unde suntem
siliți a da numai cu socoteala. După
statisticile lu Becher și Springer din
34.209.009 suflete locuitoare în monar-
hie sunt 401,063 nobili (nemeși, boieri
aristocrați). Cea mai numeroasă nobi-
lime se poate socoti că are Ungaria și
mai vărtos Transilvania; pentru că în
vreme ce spre p. în Moravia și în Si-
lezia numai la 1835 suflete se vine un
nobil, în Ungaria se socotea tot la 42
suflete unul nemeș, iar în Transilvania,
socotind peste tot, din 26 suflete unul
trebuie să fie nobil privilegiat, adică în
Ungaria se numără ca la 276,300 no-
bili din 12 milioane locuitori, iar în
Transilvania 78,900 nobili din vreo 2
milioane locuitori. — (Satellit Nr. 87).

Nr. 85. 22 Oct. 1845. pg. 387.

**De ce nu se deschid mai multe
școli?**

„Ar ieși un catalog foarte frumos
din toate acele porunci și decreturi,
câte au ieșit dela împărații noștri nu-
mai în favorul instituției Românilor a-
tât în părțile Ungariei românești cât și
în Transilvania. Ar fi o lectură prea
interesantă, dacă cineva ar lua asu-
pra-și osteneala a descrie starea de a-
stăzi a tuturor școlilor câte se află în-
flințate pentru Români, cum și desfășu-
rarea pricinilor pentru care nu s'au
deschis și nu s'au folosit atâtea școli,
a căror deschidere s'au poruncit dela
locurile mai înalte. Poate fi că o sută
înși din cititorii acestor rânduri vor sări
și vor striga: „Sărăcia!“ Dar noi le
spunem din vreme, că temeiul acesta
nu stă: căci deși suntem săraci, totuși
sărăcia noastră este cea mai mică pri-
cină, cumcă nici orășenii noștri nu știu
încă toți citi...“

Nr. 89. 5 Nov. 1845. p. 354.

Pentru conformitate I. Urcanu

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne tri-
mită articole scurte.

siei și țărmlul Mării Negre și o
rugă cucernică simțeam că mă co-
trophește pentru cei ce cu vieța
lor scriu un echilibru de onoare
pentru neamul nostru.

Nu ne amestecăm în discuții
teoretice, nu suntem părtași și fău-
ritori de planuri mondiale, nici nu
ne facem reclame cu acte și fapte
de scamatorie, dar sângerăm pentru
dreptatea noastră, care trebuie să
fie și a lumii întregi.

Cultul Eroilor

de

Pr. Nic. Bârsan

Dela o margine la alta a suflării românești, gândul se îndreaptă cu smerenie și recunoștință către jertfitorii de vieți. Lor le aduce prinos de rugă și preamărare neamul.

Rugă pentru Ei și noi.

Nimic nu este în stare să trezească în sufletul omului un simțământ mai dulce decât rugăciunea. De câte ori sufletul omnesc se află în luptă cu neajunsurile vieții, singură rugăciunea îi scoate învingător.

Cu această putere în suflet în fața volburii de azi, parcă niciun tablou nu poate fi mai atrăgător de cât un ostaș pornind la atac subț semnul Crucii și un creștin adâncit în rugăciune.

Și dacă cineva are lipsă să și atingă sufletul de Dumnezeu prin rugăciune, atunci de bună seamă că soldatul este acela căruia numai Ea îi poate mângâia suferința, trezindu-i nădejdea de scăpare și biruință în văpaia războiului.

Ea străbate înălțimea cerului și câștigă har și binecuvântare cerească.

Văzut-ați vreodată cum se roagă bolnavul pe patul durerii?

Ați privit vreodată rugăciunea celui scăpat din ghiara rece a morții?

Dar a celui ce-și simte sfârșitul

în iadul atacului de pe întinsul frontului?

Acestea sunt rugăciunile sfinte și sfințite de clipa morții de erou.

Pentru eroi ne rugăm la praznicul de acum.

Jertfă pentru Cruce și Neam.

Așa a fost odată; așa este și azi. Dumnezeu însuși fusese jertfit pentru a nimici neamul răstignitorilor și a izbăvi pe toți din întunecul minciunii și din cleștele făcărniciei. Cei de atunci au înțeles și au apărut Crucea. Deodată cu înălțarea Ei a propășit și neamul.

Azi cuvântul Crucii a incolonat iarăși legiunile luptătoare, a răsturnat idoli și a deschis bisericile.

Acesta este adevărul care stăruie subț ochii noștri la împărătescul praznic al Înălțării Domnului și închinare Eroilor.

Cultul față de cei care azi se odihnesc la umbra crucilor, nu este numai o datorie sfântă de neam, ci și o trezire permanentă a credinței în Dumnezeu. Legătura dintre ieri și mâine o dovedește această credință și închinare Eroilor din lupta pentru apărarea Crucii și a vetrei naționale.

I N D E M N

Despărțământul „Astra” Brașov a frimis cercurilor culturale din județ următorul îndemn:

În cadrul mișcării culturale pe care suntem obligați moral s'o susținem, „Gazeta Transilvaniei” a publicat în Nr. 39 din 26 Mai 1943, un „PROGRAM CULTURAL” așa cum ar fi de dorit să fie realizat în toate satele din județul Brașov.

Insistăm asupra unui lucru: Toate cercurile culturale trebuie să activeze. Noi le vom da tot sprijinul, moral și material. Știm bine că nicăiri oamenii nu se odihnesc, dar mai știm că în unele sate se lucrează foarte mult, iar în altele se tănjește. Despre această evadare din tănjală este vorba aici. Nu mai poate fi tolerată. Când unii mor, cei de-acasă trebuie să-și dea seama că nu se alinază atâtea mii de cruci pe fronturi, ca noi să ne odihnim la umbra lor.

Găsim oricând toate cuvintele de laudă pentru cei ce își fac datoria și acasă — în județul Brașov sunt atâtea din organizațiile noastre care fac treabă — dar nu putem avea niciun cuvânt bun pentru cele ce s'au lăsat pe tănjală.

Biblioteci active, aparate de radio, conferințe, șezători, concursuri agricole, concursuri pentru copii mici, școli țărănești, abonarea „Gazeta Transilvaniei”, lupta pentru o Casă Națională proprie, sprijinirea oricărei inițiative culturale-naționale, sărbătorirea zilelor mari, co-

memorarea oamenilor de seamă ai țării, lupta contra svonurilor turburătoare de suflete, propaganda pentru împlinirea idealului național, acțiuni de solidarizare — iată tot atâtea domenii în care se poate activa la sate.

Când întâmpinați greutăți, vă rugăm să ni le semnalați. Avem astăzi un ziar, unde putem determina pe cei îndărătnici să se alinieze luptătorilor „Astrei”.

Administrația locală este obligată să dea tot concursul. Simpla constatare că cineva nu vrea să lucreze, nu poate constitui o scuză. Suntem aici ca să intervenim, să provocăm măsuri împotriva celor ce cred că n'au obligațiuni culturale.

Și vă mai rugăm să binevoiți a ne anunța orice activitate culturală-națională pornită în comuna Dvs., spre a putea lua notă de ea în „Gazeta Transilvaniei”.

Se vor vedea organizațiile care lucrează chiar și din prezența lor în coloanele ziarului nostru.

Nu vă cerem acum un program precis de activitate, ci formularea gândurilor de viitor, dar numai a acelor gânduri care pot fi și realizate, fie numai de Dvs., fie cu sprijinul nostru.

Președinte, Secretar,
Dr. N. Căliman Ion Colan

De pretutindeni

Cel mai lung funicular din lume

Cel mai lung funicular din lume a fost recent terminat în nordul Suediei în imediata apropiere a zonei arctice. El aparține unei mari societăți miniere suedeze și este destinat transportului de minereuri dela locul de unde este exploatat la furnalele societății. Uriașul funicular are o lungime de 96 km. și o capacitate de transport de 9000 tonkilometru. El este înzestrat cu 8 stațiuni de încărcare și 2 de descărcare. Pe întreaga linie vor funcționa nu mai puțin de 1600 vagoane. Ceea ce trebuie remarcat este că lucrările de construcție ale acestui funicular au fost terminate cu 4 1/2 luni mai de vreme decât timpul prevăzut, deși împrejurările, mai precis timpul, a fost destul de nefavorabil, cu scurte zile de iarnă arctice, iar în multe locuri a trebuit să fie învinsă pădurea, în care mijloacele de transport erau foarte mărginite.

12 generali germani, proveniți din soldați

Dictonul „Fiecare soldat poartă în ranița sa bastonul de mareșal” și-a găsit împlinirea sa în Germania, în acest al doilea războiu mondial. Pe când în primul războiu mondial au devenit ofițeri numai 500 de subofițeri, astăzi cifra ofițerilor proveniți din grade inferioare e de 12 ori mai mare, adică peste 6000. Printre aceștia se găsesc nu mai puțin de 12 generali. 5 din aceștia poartă Crucea de cavalier, iar 2 Frunze de Stejar la Crucea de Cavalier.

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.
Asociațiunea „Astra” Brașov
împlinește tot ce nu se ajunge.
Se gândește cineva la asta?

Dela Uninnea Foștilor

Voluntari Români

Despărțământul Județean Brașov

În vederea adunării generale ordinare care va avea loc la Deva în ziua de 4 Iulie 1943, organizațiile Comunale Locale din Județul Brașov, sunt rugate a trimite lista membrilor care doresc a participa, în scris, până la 11 Iunie 1943 pe adresa Dr. Nicolae Precup Brașov Str. Castelului Dr. 28, pentru a putea fi trimise la București până la 15 Iunie, în vederea obținerii reducerii pe C.F.R.

Delegații la adunarea generală vor putea fi numai foștii voluntari verifiți și trecuți în listele de decorații serla I, II, III, și IV cu cotizația achitată pe anul 1943.

Camarazii răsleți și refugiați care nu fac parte încă din vreun despărțământ și doresc să participe la adunarea generală, se vor înscrie la cel mai apropiat despărțământ local, pentru a fi trecuți în lista delegaților.

Autorizațiile de reducere pe C.F.R. care vor fi admise și trimise de U.F.V.R. București pentru participanții dela Brașov, se vor ridica dela D-1 Dr. Nicolae Precup din Brașov Str. Castelului Nr. 28 cu începere dela 28 Iunie 1943 între orele 12-13 și 17-18.

Pentru ziua de Vineri 11 Iunie 1943 orele 12 se convoacă Comitetul Județean Brașov al U.F.V.R. în localul Ununii Foștilor Luptători din Brașov, Piața Libertății 14 etaj I, pentru a discuta și hotărî în vederea adunării generale ordinare din 4 Iulie 1943 dela Deva.

Președinte Județean Brașov
al U.F.V.R.

ss. Dr. Nicolae Precup

Secretar general
ss. Vasilescu

Ei s'au învins pentru a face să triumfe valorile sfinte dictate de conștiința noastră. Jertfa lor e cea mai puternică manifestare a eroismului moral.

E ziua Lor. Înălțarea Domnului și Înălțarea Neamului.

Această zi plină de nădejdi ne face să ridicăm sufletele spre înălțimea cerului; să vedem pe cel înălțat și să simțim strălucirea făciei de pe cerul Nației unde sălășluiește zestrea de lumină a Neamului.

Mântuitorul Hristos s'a coborât pe pământ pentru a ridica omenirea.

Cei mai scumpi nouă s'au jertfit pentru ca să înalțe neamul.

Isus s'a smerit pentru ca să se înalțe.

Armata mântuirii s'a jertfit pentru ca să biruiască.

Așa precum Hristos prin jertfa și înălțarea Sa ne-a câștigat loc în fericea cerului, tot astfel, „moartea lor pentru apărarea Crucii și întregirea Neamului” va răscumpăra o Țară întreagă.

Ziua Eroilor.

Dăruire totală. Jertfă! Zi sortită reculegerii și reinălțării.

Înălțarea Domnului! Ziua Eroilor! Înălțarea Neamului.

Din lumea largă

Cunoașteți istoricul cartelelor?

Distribuția alimentelor pe bază de cartele nu este o invenție a veacului XX. Ea a fost făcută încă de acum 2500 de ani. Unul din faraonii Egiptului, Psametih I, și-a eliberat țara de sub robia Asirienilor. El a fost nevoit să constate că cea mai mare parte a recoltei sale trebuie să fie destinată aprovizionării armatei și că bolile și primejdia foamei se răspândeau în întreaga țară. Mai întâi, el a introdus un sistem de raționalizare, pentru ameliorarea lipsurilor, pentru ca fiecare om sărac sau bogat să primească în mod egal alimente. Cartelele de alimente erau făcute din pergament, fiind înmânate populației de preoi în curțile templelor. 100 de ani mai târziu, cu prilejul războiului dintre Babilon și Persia, Babilonul fiind blocat s'a introdus și aici un sistem de raționalizare a alimentelor și a îmbrăcăminte, cantitățile fiind distribuite în raport cu greutatea individului. Când Sparta a fost asediată de Perși, Leonida a ordonat să se distribuie alimente în raport cu calitățile fizice ale fiecăruia. Înainte de a-și primi rația, fiecare spartan trebuia să-și dovedească îndemnarea la un exercițiu sportiv. Dar cele mai originale procedee le-a aplicat căpetenia unui trib din Somalia. Acesta a împărțit rațiile tuturor supușilor săi, și ca să se asigure că nimeni nu va mai apare a doua oară pentru a lua o rație în plus era însemnat cu cuțitul pe spinare, după obținerea distribuției. Acesta nu putea să mai pretindă o nouă rație până când nu i se vindeca definitiv rana.

NOI nu avem subvenții dela
nimeni.

Cronica Războiului

România, văzută de străini

Elogiile aduse armatei și țării noastre pentru felul în care am știut să ne ridicăm peste nenorocirile din toamna anului 1940 și să ne refacem o parte din hotare, ne vin și dela națiuni neutre.

Astfel ziarul „La Jeune Suisse”, care apare la Berna scrie: „Este incontestabil că România și-a asumat în bună parte această apărare. România a cunoscut invazia. Ea a trebuit să-și concentreze toate forțele și să simtă jertfele cele mai sângeroase pentru a dobândi ținuturi care-i aparțin și pentru care, dacă vrea să le păstreze trebuie să ducă încă multă vreme împotriva masei bolșevice, o luptă omoritoare și costisitoare.

Aceasta nu este însă pentru România un lucru nou. Într-o excelentă lucrare, consacrată vieții dramatice a poporului român, d-na Noelle Roger ni-l arată de-a-lungul veacurilor din vremea feroașii Dacii și până în epoca înscăunării Casei Domnitoare, luptându-se necontenit pentru a aduna și apăra ținuturile care poartă pecetea sa, ținuturi totdeauna atacate de vecinii sau aliații săi care luau, rând pe rând, înfățișarea Turcilor sau a Slavilor”.

După ce vorbește de acțiunea înfăptuitoare a Dinastiei, de rezultatele războiului din 1918 și de tragedia anului 1940, articolul adaugă:

„În câteva săptămâni o treime din teritoriul său și 4.000.000 de Români au fost smulși României. Basarabia, Bucovina, o parte din Dobrogea au cunoscut din nou dominația străină. Suportându-și doliul, fără a-și pierde forța și nădejdea, România a servit cauza Europei. După abdicarea lui Carol II-lea, Generalul Antonescu, alături de tânărul Rege Mihai, se străduiește să unească și să organizeze toate forțele românești. El știe — spune d-na Noelle Roger — că salvarea României nu poate veni decât dela ea însăși, iar nu dela un cuvânt de ordine al străinătății. El va apăra pe Hristos, Națiunea și Monarhia”.

Articolul evocă apoi intrarea României în război pentru redobândirea Basarabiei și subliniază primejdia permanentă a bolșevismului.

Iată cum națiunile neutre, conștiente de pericolul împotriva căruia luptăm, știu să ridice jertfa României la rangul celei mai deosebite virtuți și să considere războiul actual ca singura posibilitate de a ne lua ce este al nostru.

Se duc frațafive între Vatican și Soviete?

O știre a „Biroului Internațional de Informațiuni”, retransmisă de agenția D.N.B., anunță: „Față de unele știri care circulă în presa străină, cu privire la preținse negocieri în curs între Vatican și Rusia Sovietică, în vederea unei

intrări în contact și a eventualei stabiliri de relații diplomatice, cotidianul catolic „Italia”, deosebit de bine informat în ceea ce privește problemele în legătură cu Vaticanul, declară că ar trebui să se schimbe multe lucruri în Rusia, înainte ca un trimis al Kremlinului să-și poată face apariția la Vatican”.

Ziarul observă că o apropiere între Vatican și Rusia Sovietică ar răspunde în mod evident dorinței sovietice după dizolvarea Cominternului, fapt pe care de altfel îl insinuiază atât Casa Albă și Foreign Office; dar în legătură cu aceasta trebuie să se sublinieze opoziția hotărâtă arătată de Vatican bolșevismului, precum și faptul că Vaticanul nu a confirmat niciodată existența unor planuri sau unor încercări mai mult sau mai puțin oficiale, tinzând la înființarea unei reprezentanțe diplomatice a Sovietelor pe lângă Sf. Scaun.

În plus Vaticanul a declarat în mai multe rânduri că atitudinea guvernului dela Moscova și politica generală a Sovietelor nu îngăduie să se speră că în Rusia se va produce o mișcare împotriva persecuțiilor religioase sau că se va schimba ostilitatea radicală a bolșevismului față de religie.

Stalin a răspuns d-lui Roosevelt

Serviciul britanic de informațiuni anunță că d-l Davies, trimisul special al președintelui Roosevelt pe lângă Stalin, s'a înapoiat în Statele Unite, aducând d-lui Roosevelt un răspuns scris din partea lui Stalin.

Ne pleacă un om

Despre contemporani ni-i greu să scriem, căci prea des s'a pierdut măsura, și în laude, și în cuvinte de ocară. Ne-am impus să vorbim despre fapte, ele singure putând forma criteriul de judecată asupra oamenilor. Felul acesta de a vedea lucrurile, poate nu-i tocmai pe plac unora, a celor ce fac din notița ziarului certificat de bună purtare, dar noi alt procedeu nu brevetăm și nu călcăm consemnul decât atunci când suntem siguri că scrisul nu ne mai poate fi interpretat drept cădelnițare.

E cazul acum. Omagiem activitatea unui om care ne pleacă, iar nu personalitatea celui care ne vine. În diplomația cotidiană ar fi trebuit să fim mai „șmecheri”, să „ne punem bine” cu actualul, săvârșind actul de înaltă ticăloșie, de a uita toată truda de ani a celui ce și așa, acum, când ne pleacă, nu ne mai poate face niciun bine și, mai ales, niciun rău.

Ceea ce nu se poate. Ar însemna să revenim la vechi sisteme ziaristice, pline de toate slugărniciile, să continuăm o școală a lichelismului, suprapopulată și așa de elevi la înălțimea învățăților dascăli.

Deocamdată cercurile competente se abțin dela orice comentarii în această privință.

Semnificativă este însă declarația d-lui James Byrnes, directorul oficiului de mobilizare al Statelor Unite, făcută la postul de radio în statul Carolina de Sud. D-sa a declarat: „În față ni se deschide o cale lungă și foarte delicată, cu lupte înverșunate. Intrăm în faza cea mai critică a războiului”.

Situația pe fronturi

Pierderile britanice

D-l Attle, vice-președintele consiliului de miniștri englez, a declarat în Camera Comunelor că pierderile totale ale Imperiului Britanic în primii trei ani de război se ridică la 514.993 de morți, răniți, dispăruți și prizonieri. Aceste cifre se repartizează astfel: 92.098 de morți; 88.294 de răniți; 226.719 dispăruți și 107.891 prizonieri. Pierderile sunt repartizate astfel, pe diferite țări ale Imperiului Britanic: Regatul Unit, 275.844; Canada, 10.422; Australia, 53.959; Noua Zeelandă, 18.345; Africa de Sud, 22.615; Indiile, 101.979 și celelalte colonii, 30.829.

Șeful statului major Italian a fost înlocuit

Din Roma se anunță că generalul Ezio Rosi, șeful statului major al armatei italiene a fost înlocuit în funcțiile sale și i s'a dat comanda unui grup de armate.

Noul șef de stat major al armatei este generalul Mario Roata.

Generalul de armată Alfredo Guzzoni a fost numit, la 30 Mai, comandant suprem al unui grup de armată.

Așa dar:

Prefectul Brașovului, d-l col. Dumitru Craiu, dându-i-se atribuțiuni mai înalte, ca inspector general administrativ, lasă locul altuia.

Bun gospodar, priceput om de administrație, de o hărnicie practică rar întâlnită, cu o sensibilitate în chestiunile culturale pe care n'o au mulți „culturali”, om al faptelor, a activat de preferință pe teren: văzând și făcând.

Câte constatări, atâtea merite. Noi nu spunem că un prefect nu trebuie să aibă aceste calități, ci constatăm că cel care ne pleacă, le-a avut. Și a mai avut acea creștinească omenie care te făcea să simți că inima-i bate pentru deaproapele, nu de paradă, ci din nevoi intime.

Ne pare rău că se duce. Era așa de al nostru.

Regele a murit; trăiască Regele!

Așa se spune.

O spunem și noi, cu singura dorință de a putea repeta cele ce scriem aici, mai târziu, când iarăși vom fi puși să facem bilanțul unei activități.

C.

de Mardare Mateescu

Pericolul submarin

Din Londra se semnaleză că ziarul „Daily Mail”, atrage atențiunea cititorilor săi să nu-și formeze o părere prea optimistă în ce privește războiul maritim.

Ar fi cu totul eronat să se creadă că aliații ar fi câștigat de pe acum bătălia din Atlantic. Dimpotrivă, pierderile navale continuă și este locul chiar să se aștepte alte noi lovituri. În ultimele zile Germanii au putut să anunțe din nou scufundarea altor 15 vase aliaste.

Inamicul nu va primi, fără să reacționeze, „noile metode de luptă împotriva submarinelor”, ci el va lua toate măsurile necesare.

Ultimul comunicat german anunță noi succese importante pe frontul de răsărit. Puternice formațiuni de aviație germane au atacat formațiuni sovietice de tancuri și infanterie în regiunea situată la Vest de Krimskaja și au bombardat cu efect bun poziții de baterii și baze de aprovizionare ale inamicului în sectoarele central și nord.

Grenadierii germani, precum și vânătorii de munte sprijiniți de care de luptă, de tunuri de asalt și de avioane de luptă, au pătruns pe neașteptate în liniile inamice și au capturat o localitate ocupată de sovietici. În partea de nord al capului de pod al Cubanului, trupe germane au împrăștiat formațiuni inamice adunate pentru a ataca și au făcut să dea greș o încercare de trecere a Cubanului. În cursul acestor două lupte Germanii au făcut prizonieri și au capturat arme. Un atac bolșevic dat la Est de Vorosilovgrad a dat greș cu mari pierderi pentru atacatori.

Pe frontul Finlandei, activitatea locală se intensifică. La Nord-Vest de lacul Onega, elemente de șoc au pătruns în pozițiile inamice curățind tranșeele pe o lungime de 600 metri și nimicind 50 de poziții de luptă și adăposturi împreună cu cei ce le ocupau. În regiunea Usta, o acțiune de recunoaștere inamică a dat greș. În ultimele zile avioanele germane au bombardat obiectivele feroviare pe linia Valuiki-Cernianka precum și gări în regiunea Starobelsk.

În ultima zi de luptă de pe frontul de răsărit sovieticii au pierdut 51 avioane, iar Germanii două.

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astreii” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200